

مشخصات طرح

دوره نهم - سال دوم

شماره ثبت:

۳۲۵

شماره چاپ:

۶۲۶

تاریخ چاپ:

نام دفتر:

مطالعات اجتماعی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۱۰۱۳۰۸۶

تاریخ انتشار:

۱۳۹۲/۴/۳۱

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح تبصره (۲) ماده (۳۹) قانون نظام جامع

خدمات رسانی به ایثارگران»

مقدمه

طرح اصلاح تبصره «۲» ماده (۳۹) قانون نظام جامع خدمات رسانی به ایثارگران، به موضوع تأکید بر پرداخت حقوق حالت اشتغال جانبازان و آزادگان از کارافتاده کلی اختصاص دارد که براساس تبصره «۲» ماده (۳۹) حقوق از این بابت برای ایشان قطع گردیده است. همان طور که در مقدمه توجیهی طرح نیز اشاره شده است، بحث حقوق حالت اشتغال ایثارگران از سابقه طولانی برخوردار است و پس از تصویب قانون مزبور، در سال‌های بعد در قوانین دیگری چون قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳، الحاق یک تبصره به قانون استخدامی جانبازان مصوب ۱۳۷۵ و الحاقات بعدی و نیز آرای شعب مختلف دیوان عدالت اداری بر قطع نشدن حقوق حالت اشتغال در صورت استخدام مجدد، تأکید شده است. طرح حاضر قصد دارد با تکیه بر مستندات قانونی پیشین از قطع حقوق حالت اشتغال جانبازان و آزادگان از کارافتاده کلی در صورت اشتغال مجدد ایشان که در تبصره «۲» ماده (۳۹) قانون نظام جامع خدمات رسانی به ایثارگران ایجاد شده، ممانعت به عمل آورد.

بررسی طرح

۱. اولین نکته ناظر به این طرح آن است که مفاد آن باید مطابق با ترتیب تعریف شده برای طرح یا لایحه در مواد (۱۳۱) و (۱۴۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، تهیه و تقدیم شود. با توجه به اینکه طرح دارای موضوع واحد است باید مشتمل بر ماده واحده ناظر به موضوع و عنوان طرح باشد. در متن طرح با دو پیشنهاد در امر واحد روبرو هستیم. مشخص نیست نظر طراحان محترم به اصلاح و یا حذف تبصره «۲» ماده (۳۹) قانون جامع تعلق گرفته است. لذا موضوع طرح و عنوان آن به طور منجز، مشخص نیست و یکسان نمی‌باشند و این امر مغایر با ماده (۱۳۱) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس ارزیابی می‌شود.

۲. قانون حالت اشتغال مستخدمین شهید، جانباز از کارافتاده و مفقودالایر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲/۷/۱۱ نهاد حقوقی «حالت اشتغال» را در نظام استخدامی کشور پیش‌بینی کرده است و دو ماده (۳۸) و (۳۹) ریشه در قانون اخیر دارند. مهمترین تفاوت ایجاد شده مربوط به گنجانیدن تبصره «۲» ماده (۳۹) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران است که منشأ اعتراض ایثارگران مشمول قانون حالت اشتغال بوده‌اند، شده است. این تبصره مقرر می‌دارد: «حقوق حالت اشتغال جانبازان و آزادگان از کارافتاده کلی موضوع مواد (۳۸) و (۳۹) این قانون در صورت اشتغال در دستگاه‌های موضوع بند «الف» ماده (۲) این قانون قطع می‌گردد». بدین ترتیب به غیر از شهدا، اسرا و مفقودالایرها که موضوعاً امکان ادامه اشتغال و یا اشتغال مجدد در مورد ایشان منتفی است، در صورتی که جانبازان و آزادگان از کارافتاده کلی (که مشمول عنوان حالت اشتغال قرار گرفته‌اند) اعم از آنها که در زمان از کارافتادگی، شاغل در دستگاه‌های دولتی و یا نیروهای نظامی بوده‌اند یا نبوده‌اند، در صورتی که به اشتغال خود در دستگاه و یا نیروی مربوطه ادامه دهند و یا آنکه پس از خروج از خدمت، مجدداً به استخدام دستگاه‌های موضوع بند «الف» ماده (۲) این قانون درآیند و یا در مورد غیرشاغلان در صورتی که در دستگاه‌های مزبور اشتغال یابند، از حقوق حالت اشتغال محروم خواهند شد که این امر با قانون حالت اشتغال مصوب ۱۳۷۲ مغایرت دارد.

۳. به موجب قانون الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده‌های شهدا، جانبازان ازکارافتاده، اسرا و مفقودالائرها، انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل ۹ ماه متوالی یا یک سال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند مصوب ۱۳۷۵، هرگونه دریافتی جانبازان و مستمری‌بگیران شهدا، مفقودین و اسرا و آزادگان از بابت وضعیت جانبازی، شهادت، مفقودالائثر بودن و یا اسارت به موجب مقررات قانونی مربوط با رعایت شرایط ذیل بلامانع است:

- دریافت حقوق از بابت استخدام (رسمی یا غیررسمی)، حقوق بازنشستگی، وظیفه و مستمری (به سبب قانون دیگر) و ازدواج همسران شهدا موجب قطع حقوق و دریافتی‌های موضوع تبصره نخواهد بود.

- دریافتی‌های فوق مشمول هیچ‌یک از مقررات مربوط به دریافت دو حقوق از صندوق دولت و صندوق‌های بازنشستگی نمی‌باشد، بنابراین همان‌طور که مشخص است دریافت دو حقوق به‌طور همزمان از دو جهت یعنی وضعیت ایثارگری و وضعیت استخدامی بلامانع است و بند «۲» تبصره نیز با بیان این مطلب که دریافتی‌های فوق مشمول مقررات مربوط به دریافت دو حقوق از صندوق‌های دولت و بازنشستگی نمی‌باشد، رافع هرگونه شبهه در خصوص موضوع است.

۴. یکی دیگر از نکات حائز اهمیت دال بر این است که «حالت اشتغال» تنها در مقابل «ازکارافتادگی» قرار می‌گیرد و نه جمع بین «ازکارافتادگی» و «فاقد شغل» بودن. به بیان دیگر اینکه مشمولین قانون حالت اشتغال که به منزله شاغل تلقی می‌شوند، لزوماً با کناره‌گیری از شغل همراهی ندارد، چراکه افرادی که اساساً فاقد شغل بوده و ازکارافتاده کلی شناخته شوند نیز مشمول حالت اشتغال قرار می‌گیرند. بنابراین آنچه در ماده واحده قانون حالت اشتغال، ناظر به پیش‌بینی پست‌ها یا مشاغل سازمانی با نام در تشکیلات مربوط هم‌تراز با مشاغل قبلی یا همانندی از لحاظ پرداخت حقوق و مزایا و فوق‌العاده شغل و... آمده، صرفاً از باب تنسيق امور و تعیین نحوه و مبنای محاسبه حقوق و مزایای مشمولین بیان شده است. بنابراین جانباز ازکارافتاده مشمول حالت اشتغال، می‌تواند به شغل فعلی خود ادامه دهد یا از خدمت دستگاه متبوع قبلی خود خارج شده و به استخدام دستگاه دیگری درآید و یا آنکه اگر از ابتدا فاقد شغل بوده، به خدمت یکی از دستگاه‌های اجرایی وارد شود.

۵. مفاد طرح حاضر به لحاظ اینکه پرداخت حقوق حالت اشتغال را در صورت استخدام مشمولان در دستگاه‌های اجرایی مجدداً برقرار می‌کند، منجر به افزایش هزینه‌های عمومی می‌شود که منبع جبران این افزایش هزینه نیز پیش‌بینی نشده است. لذا با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی مغایرت دارد، البته لازم به ذکر است مفاد تبصره پیشنهادی در آن بخشی که مربوط به آن دسته از جانبازانی می‌شود که از قبل در دستگاه‌های اجرایی اشتغال به‌کار داشته‌اند، با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی مغایرت خواهد داشت، اما اگر تبصره پیشنهادی تغییر کند و ناظر به آن باشد که حقوق حالت اشتغال جانبازان ازکارافتاده‌ای که از زمان تصویب این قانون به خدمت دستگاه‌های مزبور درآیند قطع نمی‌شود، فاقد ایراد بار مالی خواهد بود.

جمع‌بندی

با توجه به گذشت بیش از دو دهه از تصویب قانون حالت اشتغال و عمل دستگاه‌های ذیربط بر این منوال و تنظیم امور زندگی مشمولان قانون و خانواده‌های ایشان براین اساس، سلب این حق دارای تبعات منفی اجتماعی خواهد بود. با رفع ایراد اصل هفتادوپنجم از طرقي مانند اختصاص یکی از ردیف‌های بودجه، پیشنهاد می‌گردد کلیات طرح حاضر با عنایت به موارد مطروحه در فوق تصویب شود؛ بدین نحو که پیشنهاد دوم دال بر حذف تبصره مزبور مورد تأیید نبوده و مقتضی است پیشنهاد اول که مبتنی بر اصلاح تبصره مزبور است، با چنین صورت‌بندی طرح گردد:

ماده واحده: «تبصره «۲» ماده (۳۹) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲ به شرح ذیل اصلاح می‌شود: حقوق حالت اشتغال جانبازان و آزادگان ازکارافتاده کلی موضوع مواد (۳۸) و (۳۹) این قانون در صورت اشتغال در دستگاه‌های موضوع بند «الف» ماده (۲) این قانون قطع نمی‌گردد».